

Motion till riksdagen 2009/10: MJ341

av **Holger Gustafsson och Rosita Runegrund (kd)**

Internationellt klimatsamarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om finansiering av investeringar i klimatneutral energiproduktion i utvecklingsländerna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om finansiering av klimatanpassningsåtgärder i utvecklingsländerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en särskild post i EU:s budget, benämnd klimatsäkerhet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att budgetmedel för internationellt utvecklingssamarbete (biståndet) inte ska tas i anspråk för klimatåtgärder.

Motivering

I takt med att tecknen på den globala uppvärmningen blivit övertygande har också vetenskapen levererat allt fler varningar om de konsekvenser som vi kan vänta i framtiden. Klimatförändringen är ett problem som angår alla sektorer i samhället. En aspekt, nämligen säkerhetspolitiken, förtjänar särskild uppmärksamhet. Klimatförändringen innebär att riskerna signifikant ökar för brist på färskvatten i allt större regioner, försämrat skördeutfall och, som en konsekvens, att vissa regioner på sikt kan bli obeboeliga. I kustregionerna är en höjning av havsvattennivån en motsvarande riskfaktor. Följderna skulle kunna bli tiotals miljoner människor på flykt och starkt ökade spänningar och konflikter kring allt knappare land- och vattenresurser. Vi ser redan tecken på detta, inte minst i den långdragna konflikten i Darfur, där spänningar kring tillgången till land och vatten är en del av den underliggande konflikten.

Fel! Okänt namn på

Finansiering av åtgärder som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser

Vi har ett gemensamt, men differentierat, ansvar att minska utsläppen av växthusgaser. Varje land ska bidra utifrån sina förutsättningar. För de fattigaste länderna handlar det om ett tydligt fokus på utveckling som kombineras med utsläpps begränsningar. Dock behövs mycket tydliga incitament, framför allt för investeringar av långsiktig karaktär, exempelvis byggnader, infrastruktur, stålfabriker, aluminium, papper och massa. Sådan energiintensiv verksamhet bör ha nära nollutsläpp på lång sikt.

Det är orimligt att ställa samma krav på fattiga länder som på oss i EU och västvärlden. Vi kunde modernisera våra ekonomier på billig olja. Nu begär vi att fattiga länder skall betala betydligt mer för energin. Då måste vi hjälpa till med dels finansieringen – t ex investeringar i kolsnål teknik – dels anpassningsåtgärder. Ju mer de rika länderna är beredda att betala för denna typ av åtgärder, desto tydligare krav kan vi ställa på fattiga länder vad gäller att begränsa utsläppen. Det finns ju också en nära koppling mellan historiska utsläpp och nuvarande teknologisk och ekonomisk nivå.

Anpassningsåtgärder

Världens länder har mycket olika förutsättningar att hantera klimatförändringarna. Den grundläggande principen i FN:s klimatkonvention om ett gemensamt men differentierat ansvar måste även i fortsättningen vara vägledande i det internationella klimatarbetet. Det innebär också att de industrialiserade länderna måste gå före. Det motiveras inte minst av att dessa länder ansvarar för mer än 80 procent av de historiska utsläppen. De industrialiserade länderna måste bidra genom att överföra teknologi och finansiella resurser till utvecklingsländerna till stöd för deras klimatarbete. De rika länderna måste också vara föredömen och visa att det är möjligt att utvecklas ekonomiskt och socialt samtidigt som utsläppen av växthusgaser reduceras kraftigt. Det är viktigt att integrera klimatåtgärderna i strategierna för fattigdomsbekämpning och ekonomisk och social utveckling. Det gäller åtgärder både för att stabilisera utsläppen och för anpassning till den klimatförändring som redan sker.

De rika länderna måste göra tydliga och seriösa åtaganden om medfinansiering av ny och dyrare teknik och för anpassning till ett förändrat klimat i utvecklingsländerna. Det gäller bl a att säkra infrastruktur, förhindra ökenspridning och ökad förekomst av skadedjur och sjukdomar. Samtidigt måste anpassningsåtgärderna integreras i fattigdomsstrategierna.

Inrätta en ny post i EU-budgeten

Många fattiga länder kommer att drabbas hårt av ett mera instabilt klimat. Vi ser redan konsekvenserna i form av mer extrema vädersystem – som svåra

stormar och översvämningar respektive ökad torka. Möjligheterna att nå millenniemålet – minst en halvering av fattigdomen till 2015 – försvåras avsevärt i många regioner. Här måste kraftigt ökade resurser sättas in för att hjälpa länderna anpassa sin utveckling efter klimatförändringen och minska riskerna för svåra katastrofer. UNDP, FN:s utvecklingsprogram, har beräknat att anpassningsåtgärderna i låginkomstländerna kan komma att kosta minst 80 miljarder dollar extra om året. De medel som hittills ställts i utsikt inom ramen för klimatkonventionens Anpassningsfond – ett par hundra miljoner dollar – är i sammanhanget försumbara. Vårt förslag är att stödet för anpassningsåtgärder kraftigt ökas, främst genom att utnyttja intäkterna från en framtida auktionering av utsläppsrätterna inom EU:s utsläppshandel.

Klimat- och ekosystemkriserna kommer att få stora konsekvenser för andra politikområden, inte minst säkerhetspolitiken. Kampen om energi och råvaror kommer åter att bli en huvudfråga. Krisen i Darfur, intimt kopplad till konflikter kring odlingsbar mark och olja, visar att konflikter av detta slag inte bara är ett potentiellt framtidsscenario utan pågår för fullt redan idag. Kinas jakt efter råvaror i olika delar av världen är ett annat exempel.

Frågan om hållbar utveckling är en övergripande politisk fråga som inte kan lösas på annat sätt än genom helhetssyn och sektorsövergripande åtgärder. Denna insikt måste återspeglas i våra politiska institutioner, utbildningssystem och juridiska system.

Vi anser att EU bör ha en särskild budgetpost, benämnd klimatsäkerhet, som ska användas för investeringar i utvecklingsländerna. En del av finansieringen kan komma genom intäkter från auktionering av utsläppsrätter.

Ta inte klimatpengar från biståndspengarna

Det återstår fortfarande mycket diskussion om finansieringsmekanismer inför Köpenhamnsmötet, men på ett övergripande plan anser vi att ett ambitiöst internationellt klimatavtal också kräver en överenskommelse om finansiering och inflytande som alla parter kan känna förtroende för. Det är också viktigt att integrera klimatåtgärderna i strategierna för fattigdomsbekämpning och ekonomisk och social utveckling. Det gäller åtgärder både för att stabilisera utsläppen och för anpassning till den klimatförändring som redan sker.

Effekterna av klimatförändringarna drabbar utvecklingsländerna särskilt hårt och försvårar möjligheterna att bekämpa fattigdomen. Samtidigt har dessa länder bidragit minst till problemet. Det är viktigt att västvärlden med EU i spetsen tar sitt ansvar och hjälper de länder som kommer att lida mest av följderna av våra utsläpp.

I allt internationellt utvecklingssamarbete (bistånd) bör hänsyn till klimatförändringen integreras. Detta innebär dock inte att utvecklingsmedel får användas för sådant som är uppenbara anpassningsåtgärder som främst motiveras av klimatförändringen. I-ländernas medfinansiering av anpassningsåtgärder måste så långt möjligt vara komplementära i förhållande till biståndsbudgetarna. Klimatpengar skall enligt Kyotoprotokollet inte tas ur den ordinarie biståndsbudgeten.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 2 oktober 2009

Holger Gustafsson (kd)

Rosita Runegrund (kd)